

Närmare 300 elever får i dag undervisning på Ndorangiskolan.

FOTO: PRIVAT

Per Erik Falk, från Lessebo, betyder mycket för Ndorangiskolan i Uganda.

FOTO: PRIVAT

Skolan ser också till att barnen får ett mål mat om dagen.

FOTO: PRIVAT

Specioza Twinamasiko besökte nyligen stödföreningen i Kronoberg

Speciozas dröm blev sann: Nu driver hon skola med stöd från kronobergare

Så länge hon kan minnas har hon drömt om att starta en skola i hemlandet Uganda. För Specioza Twinamasiko blev drömmen verklighet för fem år sedan. I dag lever skolan i högönsklig välmåga och elevantalet har vuxit rejält. Men utan stödet från hjälpsamma kronobergare hade det aldrig gått. Häromveckan hälsade hon på stödföreningen i Växjö.

Det är en av årets varmaste dagar i Kronoberg. Åtskilliga grader varmare än det Kampala som Specioza Twinamasiko lämnade för några dagar sedan.

Växjö har en speciell plats i hennes hjärta. Hit kom hon nämligen i augusti 2010 för att under ett år studera utvecklingsfrågor vid Linnéuniversitetet.

– Jag hade då tagit examen i Uganda och mitt universitet i Mbarare har

ett samarbetsavtal med Linnéuniversitetet. Därför kom jag hit. Det var första gången någonsin jag reste utanför Uganda.

Mötet med Sverige och det svenska utbildningssystemet blev en smärre chock, berättar hon.

– Allt var så annorlunda. Det tog tre månader innan jag hade vant mig. I Uganda hade vi mest haft kate-derundervisning. Nu skulle vi söka kunskap själva. En av lärarna gav oss en

bok på 300 sidor som vi skulle läsa och skriva om på en vecka. Jag trodde inte det var sant!

Klassen var internationell, med elever från många länder och undervisning på engelska. Hon gick också en kurs i svenska, men det blev inte så många kurstillfällen. Tiden räckte helt enkelt inte till, tyckte hon.

– Men jag fick en värdfamilj som hette Johansson och de var väldigt om-

FAKTA OM

Stödföreningen

- Parents Hope Stödförening i Sverige bildades hösten 2014 och hade vid senaste årsskiftet 27 medlemmar. Per Erik Falk har alltsedan grundandet varit drivande i föreningen.
- Föreningen samlar in pengar, arrangerar lop-pis och torgförsäljning av exempelvis bär och bärprodukter. Dessutom säljer man hantverk som tillverkas av en grupp knuten till Ndoragiskolan. Hälften av inkomsterna går till skolan, hälften till hantverkarna.
- Målet för föreningen var att 2017 samla in 100 000 kronor, något som uppnåddes med råge. Pengarna gick oavkortat till skolan i Uganda.

som gör det möjligt för henne att driva en skola i Uganda.

FOTO: PER LINDBLADH

tänksamma. De tog mig till olika platser och lärde mig mycket om Sverige. Och de bjöd på svensk mat så jag lärde mig älska köttbullar.

På Linnéuniversitetet träffade hon också en person som skulle bli betydelsefull – Per Erik Falk, numera pensionär men på den tiden lärare vid universitetet.

När Specioza återvände till Uganda bjöd hon ner honom för att träffa hennes familj.

Och så presenterade hon sin idé om en skola, det som så småningom skulle bli Parents Hope Primary School i Ndorangi i sydvästra delen av landet. Kunde Per Erik hjälpa till? Det kunde han.

Han drog igång en stödförening som alltsedan dess samlat in pengar till skolan. Utan föreningens stöd skulle skolan inte existera.

– Det var en gammal dröm för mig, berättar Specioza, som själv är uppvuxen i ett område där

”Förr försvann många till städerna där de for illa. Nu har vi barnen i skolan hela dagen och det är bra för alla som bor här. Det har blivit bättre stämning, folk är gladare nu.”

Specioza Twinamasiko
Anställd på universitetet i Mbarare och besöker Ndoragiskolan flera gånger i veckan.

nästan ingen fått någon skolgång att tala om.

När skolan drog igång 2013 hade man 55 elever och tre volontärer som lärare. Idag har man 293 elever och tolv utbildade lärare. Eleverna är allt från fyra till 15 år och på Ndoragiskolan kan man gå upp till sjunde klass.

– Till skillnad från andra skolor kostar det inget för eleverna. Böckerna är gratis liksom skoluniformerna. De får mat också. Ibland ger vi dem tvättmedel så att de kan tvätta sina kläder.

Enligt Specioza har skolan förändrat hela bygden. Aidsepidemien har slagit hårt och många barn har blivit föräldralösa, men skolan har gett nytt hopp. – Förr försvann många till städerna där de for illa. Nu har vi barnen i skolan hela dagen och det är bra för alla som bor här. Det har blivit bättre stämning, folk är gladare nu.

Från skolans sida betonas ansvar och kallar gär-

na till möten. Då förväntar man sig att alla kommer och att de är välklädda, allt för att man ska förstå hur viktigt det är med utbildning.

Skolan består i dag av två stora byggnader. Vad som finns högt på önskelistan är ett eget bibliotek, dessutom ett hus där lärarna kan bo. Elektricitet vill man också dra in och kanske kan man i framtiden inreda ett datarum.

– Den största utmaningen med att driva en skola i Uganda är bristen på resurser. Vi måste kunna betala lärarna så att de är motiverade, vi måste se till att barnen äter i skolan. Vi vet ju inte vad de fått att äta hemma. Men tack vare hjälpen från Sverige så känner vi oss inte så pressade.

Själv besöker Specioza skolan tre, fyra gånger i veckan. Hon bor med sin familj sex mil bort i Mbarare där både hon och hennes man är anställda vid universitetet.

Just nu är hon engage-

rad i ett längre forskningsprojekt med fokus på kvinnornas situation i landet.

Bakgrunden är de oljefyndigheter man hittat och som nu exploateras. Det har inneburit att 8 000 familjer tvingats flytta.

– Kvinnorna i Uganda lever i en patriarkal kultur. Jag studerar därför hur kvinnorna påverkas av att det är männen som är landägare och att det är de som kompenseras när familjerna tvingas flytta. De är ovana vid pengar och har i många fall lett till att de tar pengarna och lämnar sina familjer. Så många som 60 procent av männen har gjort så.

En majoritet av Ugandas kvinnor är beroende av det som jorden kan ge, men eftersom de inte äger marken är de sårbara.

– Den som inte äger land saknar makt, säger Specioza. För många blir flytten från oljeområdet därför en ordentlig försämring. Många får jobba otroligt hårt. En del hugger ner träd för att framställa träkol att sälja.

Frågan är känslig i Uganda och det var en ganska lång process innan Specioza kunde sjösätta sitt forskningsprojekt.

Idag har hon träffat och intervjuat ett hundratal kvinnor som tvingats lämna sina hem sedan oljeexploateringen drog igång.

Arbetet för ökad jämställdhet går framåt i Uganda, säger Specioza. Men det går långsamt att förändra attityderna och då är utbildning centralt.

– I dag är 40–50 procent av universitetsstudenterna kvinnor, men i parlamentet är de bara 22 procent. Där måste det bli bättre, säger Specioza. Kvinnorna är viktiga för Afrikas framtid.

TEXT
PER LINDBLADH
per.lindblad@smpl.se
0470-77 06 37